ליקוטי הלכות — הלכות כלי היין

עַל-פִּי הַמַּאֲמָר "וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים", וְאֶת הָעֲרֵבִים צִוִּיתִי לְכַלְכְּלֶךָ וְכוּ' (בִּלְקוּטֵי תִּנְיָנָא סִימָן ד), עַיֵּן שָׁם כָּל הַמַּאֲמָר כֻּלּוֹ מֵרֹאשׁוֹ לְסוֹפוֹ.:

וְהַכְּלָל; שֶׁעִקַּר הַיְרָאָה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הָרָצוֹן, עַל-יְדֵי שֶׁיּוֹדְעִים שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג בִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַד וְאֵין שׁוּם חִיּוּב הַטֶּבַע כְּלָל וְכוּ'. וְעִקַּר הָרָצוֹן נִתְגַּלֶּה עַל-יְדֵי שָׁלֹשׁ רְגָלִים. בִּבְחִינַת מִקְרָא קֹדֶשׁ, שֶׁיּוֹם טוֹב קֹדֶשׁ קוֹרֵא וּמְגַלֶּה אֶת הָרָצוֹן וְכוּ'. אַךְ יֵשׁ חַיּוֹת רָעוֹת וְכוּ' שֶׁהֵם חַכְמֵי הַטֶּבַע שֶׁהֵם מִתְגַּבְּרִים כְּנֶגֶד הִתְגַּלּוּת הָרָצוֹן וְכוּ'. וְהַכְנָעָתָם עַל-יְדֵי חַכְמֵי הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם מְקַשְּׁרִים כָּל הָרְצוֹנוֹת לְשֹׁרֶשׁ הָרָצוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֶצַח הָרָצוֹן, בְּחִינַת רָצוֹן שֶׁבָּרְצוֹנוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הִסְתַּלְּקוּת מֹשֶׁה בְּשַׁבָּת בְּמִנְחָה וְכוּ', אַךְ כְּנֶגֶד זֶה יֵשׁ בְּחִינַת מֶצַח הַנָּחָשׁ וְכוּ' שֶׁהוּא שֹׁרֶשׁ חָכְמַת הַטֶּבַע וְכוּ', אַךְ עִקַּר יְנִיקַת מֶצַח הַנָּחָשׁ הוּא מִזִּקְנֵי הַדּוֹר שֶׁאֵין בָּהֶם שְׁלֵמוּת, כִּי כָּל מַה שֶּׁהָאָדָם מַזְקִין, כָּל מַה שֶּׁנִּתְוַסֵּף וּבָא לוֹ יוֹם מִימֵי חַיָּיו הוּא צָרִיךְ לְהוֹסִיף בּוֹ קְדֻשָּׁה וָדַעַת בְּחִינַת וַיִּקְרָא ה' לָאוֹר יוֹם, שֶׁכָּל יוֹם וָיוֹם שֶׁבָּא אַחַר כָּךְ צָרִיךְ שֶׁיָּאִיר בְּיוֹתֵר. וְעַל-יְדֵי זִקְנֵי הַדּוֹר שֶׁאֵין בָּהֶם שְׁלֵמוּת מִנְּפִילַת יְמֵיהֶם, מִשָּׁם יוֹנֵק מֶצַח הַנָּחָשׁ וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי צְדָקָה מַכְנִיעִין מֶצַח הַנָּחָשׁ, כִּי עַל-יְדֵי צְדָקָה מַעֲלִין וּמְתַקְּנִין פְּגַם נְפִילַת הַיָּמִים שֶׁל זְקֵנִים הַנַּ"ל, שֶׁאֵין בָּהֶם שְׁלֵמוּת בִּבְחִינַת שַׁלַּח לַחְמְךָ עַל פְּנֵי הַמַּיִם כִּי בְרֹב הַיָּמִים תִּמְצָאֶנּוּ וְכוּ'. וַאֲזַי מַכְנִיעִין מֶצַח הַנָּחָשׁ, שֹׁרֶשׁ חָכְמַת הַטֶּבַע, וַאֲזַי נִתְגַּלֶּה וְנִשְׁמָע קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם טוֹב שֶׁקּוֹרֵא וּמְגַלֶּה אֶת הָרָצוֹן. וְעַל-יְדֵי הִתְגַּלּוּת הָרָצוֹן נַעֲשֶׂה יִרְאָה כַּנַּ"ל, בִּבְחִינַת רָצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי הַיִּרְאָה נַעֲשֶׂה חֲקִיקָה וְצִינּוֹר לְקַבֵּל אֶת הַחֶסֶד בִּבְחִינַת וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי הַשְׁפָּעַת הַחֶסֶד אֲזַי אֵין צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֲבוֹדָה וְעֵסֶק בִּשְׁבִיל פַּרְנָסָה, כִּי מִתְקַיֵּם הָעוֹלָם בְּחַסְדּוֹ, בִּבְחִינַת וְעָמְדוּ זָרִים וְרָעוּ צֹאנְכֶם וּבְנֵי נֵכָר אִכָּרֵיכֶם וְכֹרְמֵיכֶם וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי ה' תִּקָּרְאוּ וְכוּ', עַיֵּן שָׁם כָּל זֶה הֵיטֵב הֵיטֵב:

וְזֶה בְּחִינַת אִסּוּר יֵין נֶסֶךְ וְאִסּוּר כְּלֵי הַיַּיִן שֶׁל עַכּוּ"ם, כִּי הַיַּיִן הוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת כַּיָּדוּעַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת יִרְאָה, בִּבְחִינַת אַל תֵּרֶא יַיִן כִּי יִתְאַדָּם שֶׁאַחֲרִיתוֹ דָּם. וְדָם הוּא בְּחִינַת גְּבוּרוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת יִרְאָה, וּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "גִּבּוֹרִים לִשְׁתּוֹת יַיִן". וְעַל-כֵּן הַיַּיִן כָּלוּל מִשְּׁתֵּי בְּחִינוֹת, כִּי יֵשׁ בְּחִינַת יַיִן הַמְּשַׂמֵּחַ, בִּבְחִינַת יַיִן יְשַׂמַּח לְבַב וְכוּ'. וְיֵשׁ בְּחִינַת יַיִן הַמְּשַׂכֵּר. וְעִקַּר הַחִלּוּק הוּא לְפִי בְּחִינַת הַכְּלִי הַמְקַבֵּל אֶת הַיַּיִן כְּמוֹ שֶׁנִּרְאֶה בַּחוּשׁ, בַּגַּשְׁמִיּוּת, כִּי יֵשׁ אֶחָד שֶׁהוּא יָכוֹל לִשְׁתּוֹת וַאֲזַי הַיַּיִן מְשַׂמֵּחַ אוֹתוֹ, אֲבָל יֵשׁ אֶחָד שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִשְׁתּוֹת וַאֲזַי הַיַּיִן מְשַׂכְּרוֹ וּמְעַרְבֵּב דַּעְתּוֹ. וְכָל זֶה מֵחֲמַת שֶׁאֵין לוֹ כְּלִי לְקַבְּלוֹ. כְּמוֹ כֵן בְּרוּחָנִיּוּת עִקַּר תִּקּוּן הַיַּיִן שֶׁיִּהְיֶה בִּקְדֻשָּׁה הוּא לְפִי בְּחִינַת הַכְּלִי הַמְקַבְּלוֹ, כִּי הַיַּיִן הוּא בְּחִינַת יִרְאָה, בְּחִינַת גְּבוּרוֹת וְדִינִים. וּמִי שֶׁלִּבּוֹ שָׁלֵם עִם ה' וֶאֱמוּנָתוֹ חֲזָקָה וּמַאֲמִין שֶׁהַכֹּל בִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי הוּא בְּשִׂמְחָה תָּמִיד וְאֵין לוֹ שׁוּם דְּאָגָה וְפַחַד כְּלָל מִשּׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם בִּבְחִינַת אַל תִּירָא מִפַּחַד פִּתְאֹם וְכוּ', כִּי מֵאַחַר שֶׁהַכֹּל רַק בִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אִם כֵּן אֵין לוֹ לְהִתְיָרֵא מִשּׁוּם דָּבָר, כִּי מִי יוּכַל לַעֲשׂוֹת לוֹ

דָּבָר גָּדוֹל אוֹ דָּבָר קָטָן בִּלְי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, חַס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "ה' לִי לֹא אִירָא וְכוּ'". וְעַל-כֵּן הוּא שָׂמֵחַ תָּמִיד. וַאֲפִלּוּ אִם לִפְעָמִים בָּאִין עָלָיו אֵיזֶה יִסּוּרִים, חַס וְשָׁלוֹם, הוּא בְּוַדַּאי רַק לְטוֹבָה, אַף-עַל-פִּי-כֵן מֵאַחַר שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַד, הוּא יָכוֹל לְשַׂמֵּחַ עַצְמוֹ תָּמִיד, כִּי כַּוָּנַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁמְּבִיא עָלָיו אֵיזֶה יִסּוּרִין, חַס וְשָׁלוֹם, הוּא בְּוַדַּאי רַק לְטוֹבָה, אִם לְהַזְכִּירוֹ שֶׁיָּשׁוּב, אִם לְמָרֵק עֲוֹונוֹתָיו. וְאִם כֵּן כָּל הַיִּסּוּרִין, חַס וְשָׁלוֹם, הֵם טוֹבוֹת גְּדוֹלוֹת. וְעַל-כֵּן הוּא יָכוֹל לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁה' יִתְבָּרַךְ מָלֵא רַחֲמִים וְכַוָּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּוַדַּאי לְטוֹבָה וְלֹא לְעוֹלָם יָרִיב וְכוּ', וּבְוַדַּאי יָשִׁיב ה' וִירַחֲמֵהוּ וְיֵיטִיב אַחֲרִיתוֹ וְהַיִּסּוּרִים יִתְהַפְּכוּ לוֹ לְטוֹבָה גְּדוֹלָה לְעוֹלְמֵי עַד וּלְנֶצַח נְצָחִים. וְעַל-כֵּן הוּא בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, אֲבָל מִי שֶׁנּוֹטֶה, חַס וְשָׁלוֹם, מֵאֱמוּנָה וְטוֹעֶה, חַס וְשָׁלוֹם, בִּכְפִירוֹת שֶׁל חֲכְמֵי הַטֶּבַע, וְסוֹבֵר שֶׁיֵּשׁ טֶבַע, חַס וְשָׁלוֹם, אֲזַי אֵין לוֹ שׂוּם חַיִּים כְּלָל, כִּי כָּל יָמָיו כַּעַס וּמַכְאוֹבוֹת וְכָל יְמֵי רָשָׁע הוּא מִתְחוֹלֵל וְכוּ' בַּשָּׁלוֹם שׁוֹדֵד יְבוֹאֲנוּ, כִּי מִתְיָרֵא פֶּן יָבוֹא עָלָיו שֵׁבֶר פִּתְאֹם וּכְשֶׁבָּא עָלָיו אֵיזֶה צָרָה אוֹ יִסּוּרִין אֵין לוֹ לְמִי לִפְנוֹת לְהוֹשִׁיעַ. וְעַל-כֵּן הוּא מָלֵא צַעַר וְיִסּוּרִין וּפְחָדִים וְעַצְבוּת תָּמִיד וְאֵין לוֹ שׂוּם חַיִּים כְּלָל. וְכַמְבֹאָר כָּל זֶה בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל רַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, וּקְצָתָם נִדְפְּסוּ בְּסֵפֶר הַמַּעֲשִׂיּוֹת, עַיֵּן שָׁם. נִמְצָא, שֶׁמִּי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה בָּרָצוֹן, שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל בִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי זוֹכֶה לְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה עַל-יְדֵי הַיְרָאָה הַנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הָרָצוֹן בִּבְחִינַת וְגִילוּ בִּרְעָדָה, כִּי כָּל הַיִּרְאוֹת וְהַפְּחָדִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ מֵאֵיזֶה דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם כֻּלָּם נִתְהַפְּכִין לְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה הוּא חוֹזֵר לַה' יִתְבָּרַךְ וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה כַּנַּ"ל. וְכַמְבֹאָר שָׁם בַּמַּאֲמָר הַנַּ"ל, שֶׁזֶּה בְּחִינַת שִׂמְחַת יוֹם טוֹב עַל-יְדֵי הִתְגַּלּוּת הָרָצוֹן בִּבְחִינַת יִשְׂמַח צַדִּיק כִּי חָזָה נָקָם פְּעָמָיו וְכוּ'. וּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, "וַיֹּאמַר אָדָם אַךְ פְּרִי לַצַּדִּיק וְכוּ'", אֲבָל הָרָשָׁע הַנּוֹטֶה לְחָכְמַת הַטֶּבַע, חַס וְשָׁלוֹם, הוּא בְּחִינַת קְצַר יָמִים וּשְׂבַע רֹגֶז, כַּמְבֹאָר שָׁם, כִּי הוּא שְׂבַע רֹגֶז מַמָּשׁ, כִּי כָּל יָמָיו כַּעַס וּמַכְאוֹבוֹת, כִּי אֵין לוֹ שׂוּם חַיִּים וְשִׂמְחָה כְּלָל כַּנַּ"ל: